

Heemkunde Boxtel

Nieuwsbrief

Heemkunde Boxtel

*16 januari
Heemkundelezing*

januari 2020

**Donderdag 16 januari 2020 om 20.00 uur
in zaal Rembrandt, Rechterstraat 56 Boxtel.**

‘Bijgeloof in Brabant’ Lezing door Paul Spapens

‘Bijgeloof in Brabant’ zeer herkenbaar onderwerp

Bijgeloof in Brabant’ is het onderwerp van een lezing die op donderdagavond 16 januari wordt georganiseerd door Heemkunde Boxtel. De lezing wordt gegeven door Paul Spapens. Deze Brabantse journalist en schrijver is gespecialiseerd in Brabants volksgeloof. Bijgeloof is daar een tot de verbeelding sprekend en voor iedereen herkenbaar onderdeel van.

De (interactieve) lezing wordt gegeven in Grandcafé Rembrandt aan de Rechterstraat 55 in Boxtel. Aanvang: 20.00 uur. Paul Spapens staat garant voor een plezierige lezing. Hij is voormalig dagbladjournalist en hij publiceerde tientallen boeken over Brabantse onderwerpen, in het bijzonder immaterieel erfgoed.

Paul Spapens baseert zijn lezing deels op zijn boek ‘Bijgeloof van alledag’. In dit succesvolle boek geeft hij voor elke dag van het jaar een voorbeeld van een bijgelovige praktijk. Zijn journalistieke achtergrond blijkt uit de keuze van de voorbeelden. Deze staan zeer dicht

bij de belevingswereld van vandaag. Tijdens zijn lezing laat Paul Spapens zien dat bijgeloof nadrukkelijk een onderdeel is van het leven van de Brabander van nu.

Talrijke bekende uitingen passeren de revue, zoals het afkloppen op (blank) hout, niet onder een ladder doorlopen, ‘gezondheid wensen’ als iemand niest en het fenomeen van het gelukbrengend hoefijzer. Tijdens de lezing worden op een deskundige manier achtergronden, herkomst en dergelijke beschreven. Én getoond, want het interessante verhaal wordt ondersteund door talrijke mooie foto’s.

Bijzonder aan deze lezing is dat hij ‘interactief’ is. Voortdurend nodigt Paul Spapens de bezoekers uit om zelf met voorbeelden te komen van bijgelovige praktijken. Door de brede culturele aanpak van het onderwerp roept het verhaal van Paul Spapens veel herkenning op. De lezing sluit aan bij een groeiende belangstelling voor het fenomeen van bijgeloof.

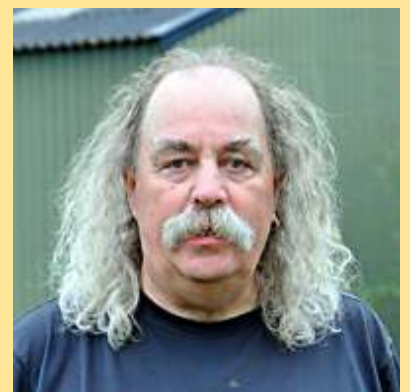
Paul Spapens

schrijver en cultuuractivist

werd in 1949 in het Noord-Brabantse Hilvarenbeek geboren. Hij woonde lange tijd in Tilburg en hij woont tegenwoordig in Moergestel (gemeente Oisterwijk). Van beroep is hij schrijvend journalist. Een groot deel van zijn carrière werkte hij voor het Brabants Dagblad. In Noord-Brabant is hij een bekende journalist. Taal is niet alleen zijn beroep, het is ook zijn hobby. Hij stond aan de wieg van tal van initiatieven met het dialect.

Paul Spapens publiceert gemiddeld een tot twee boeken per jaar. Zijn oeuvre bestaat inmiddels uit meer dan dertig boeken over regionale, provinciale en landelijke onderwerpen. Als schrijver is hij gespecialiseerd in volkscultuur, in immaterieel erfgoed. Boeken van zijn hand gaan onder meer over Sinterklaas, carnaval, kermis, volksdevotie, pelgrimeren, bijgeloof, tradities, trappistenbier en kookboeken. Op basis van zijn boeken en eigen onderzoek geeft hij lezingen. Deze zijn toegankelijk, herkenbaar en interactief.

Paul Spapens stond aan de wieg van veel culturele initiatieven: hij is een cultuur-activist. Deze culturele activiteiten zijn zeer divers. Om er slechts een paar te noemen. Een religieuze processie. Hoorspelen op cd. Het vertalen van liedjes van The Beatles in het dialect. Cursussen in het maken van rommelpotten. Kinderen in de plaatselijke actualiteit interesseren door middel van eigentijdse liedjes. Erfgoedlessen. Onderzoekswerk naar immaterieel erfgoed. Projecten om door middel van rituelen en gebruiken de verschillende culturen en nationaliteiten in een plaats nader tot elkaar te brengen. Het opzetten van volkomen nieuwe volkscultuur, zoals reuzen.

Paul Spapens

De (zand-)PADEN op en de (klooster-)LANEN in.

Door Hans de Visser

In 2021 wordt u uitgenodigd en uitgedaagd om over een ruim 300 km lang wandelpad door het Brabantse landschap te lopen, bestaande uit 15 etappes. In grote lijnen loopt de route vanaf 's-Hertogenbosch (=startpunt) via Oss – Megen - Grave – Sint Agatha – Boxmeer – Eindhoven – Tilburg – Oosterhout – weer naar 's-Hertogenbosch. De route is in grote lijnen al uitgezet. Het pad voert u onder meer langs de oudste kloosters van Brabant, langs voormalige schuilkerken uit de Reformatietijd, bedevaartkapellen, over heide, grafheuvels, door karakteristieke dorpen en langs prachtige vennen. De Provincie Noord-Brabant werkt samen met een netwerk van partners om diverse verhalen over Brabantse kloosters en het kloosterleven te verzamelen en onder de aandacht te brengen. Via een gids, een app kan de tocht worden gemaakt. Onderweg zijn er allerlei overnachtingsplaatsen in zowel nu nog bewoonde kloosters als in betekenisvolle ontmoetingsplekken, waarin onder andere vroeger kloosterlingen woonden en nu door burgers allerlei mensen als gasten worden ontvangen. Het zijn plekken voor bezinning, kunstuitingen, eigen levensstijlen, verkoop levensmiddelen, revitalisering enz.

Het jaar 2021 is 'Het jaar van het Brabantse kloosterleven'. Dan viert vier Orden een belangrijk jubileum: De Clarissen te Megen - van oorsprong begonnen in Boxtel en in 1721 naar Megen gegaan - zijn dan 300 jaar in Megen woonachtig; De Kruisheren wonen onafgebroken 650 jaar in hun klooster te Sint-Agatha; de Norbertinessen wonen 750 jaar en de Norbertijnen zelfs 900 jaar in ons land. Behalve ontspanning, nieuwe belevenissen, prettige ontmoetingen, oasen van rust en stilte heeft deze tocht u ook een bijzonder aanbod te bieden: Kan het Brabantse kloosterleven van vroeger en van tegenwoordig voor u een inspiratiebron zijn om na te denken en met anderen de vraag te bespreken, of de kloosterwaarden nieuwe impulsen kunnen geven voor allerlei toekomstige idealistische leefstijlen en woongemeenschappen?

Hooibrugpad. Foto: Harrie Heerschop

De mooiste kastelen en voorname huizen van Noord-Brabant

Boekbespreking door Harrie van den Berg

Afgelopen oktober is het boek *De mooiste kastelen en voorname huizen van Noord-Brabant* van Wies van Leeuwen (tekst) en Marc Bolsius (foto's) verschenen.

Architectuurhistoricus Wies van Leeuwen is bekend bij Heemkunde Boxtel vanwege zijn lessen over de Middeleeuwse kerkenbouw in Brabant bij de cursus

Petrus-o-logie. Op een toegankelijke manier beschrijft Van Leeuwen in chronologische volgorde 70 Brabantse kastelen en voorname huizen. Hij begint met De Moriaan in 's-Hertogenbosch, waarschijnlijk het oudste bakstenen huis van Nederland en eindigt met het naoorlogse woonhuis/atelier van de Bossche school architect Jan de Jong in Schaijk.

Van Leeuwen heeft niet alleen oog voor de architectuur maar hij laat de lezer ook kennis maken met de tijd waarin de huizen en kastelen gebouwd zijn. Ook de bewoners en de redenen waarom zij hun huizen op die manier lieten bouwen en inrichten komen ruimschoots aan bod.

Alle objecten zijn zowel van binnen als van buiten prachtig gefotografeerd door Marc Bolsius. Omdat het voor een gedeelte particuliere huizen betreft, levert dit unieke plaatjes op hoe deze monumenten zijn ingericht en worden bewoond.

In het boek wordt ook Kasteel Stapelen uit Boxtel behandeld. We komen hier de volgende merkwaardige zin tegen: 'Rond 1380 vindt in de kapel van het kasteel het Heilig Bloedwonder plaats, onder het bewind van Ambrosius van Horn'. We zullen dit maar zien als een slip of the pen. (In 1918 verklaarde de Bossche bisschop van de Ven dat alleen de Sint-Petruskerk aanspraak mag maken op het Heilig-bloedwonder en Ambrosius van Horne was in de 17^e eeuw Heer van Boxtel.)

Afgezien hiervan is het boek zeer de moeite waard om te lezen. Het is opgenomen als nummer 0790 in de Boekenbank van Heemkunde Boxtel en kan worden ingezien bij de Heemkamer, elke vrijdag van 10.00 tot 13.00 uur (wordt niet uitgeleend). Het boek is voor € 34,95 verkrijgbaar bij de boekhandel.

Uitgever	: W Books
Aantal pagina's	: 240
Afmetingen	: 30 x 25 cm
ISBN	: 9789462583535

Indien onbestelbaar:
De Houtbreker 23, 5283 ME Boxtel

U wilt een stukje schrijven!

U mag zelf ook kopij aanleveren voor een van de volgende nieuwsbrieven. Lever uw tekst aan als Word-bestand en voeg daar eventuele foto's bij.

Colofon

WEBSITE: www.heemkundeboxtel.nl

BEELDBANK: www.beeldbankboxtel.nl

VOORZITTER:

E-mail: voorzitter@heemkundeboxtel.nl

PENNINGMEESTER:

Nellie van den Brandt-Boselie

E-mail: penningmeester@heemkundeboxtel.nl

Telefoon: 0411-678303

Rek.nr.: NL79 RABO 0128712880 t.n.v. Heemkundekring Boxtel

SECRETARIS EN LEDENADMINISTRATIE:

Christ van Eekelen

De Houtbreker 23

5283 ME Boxtel

Telefoon: 0411-675818

E-mail: secretaris@heemkundeboxtel.nl

REDACTIE:

Christ van Eekelen

Hanneke van der Eerden

E-mail: redactie@heemkundeboxtel.nl

Uit de beeldbank

Dat de beeldbankboxtel.nl veel bezocht wordt weet u natuurlijk al lang. Bezoekers van de beeldbank laten ook berichten achter. Aanvullingen op de tekst of men herkent zichzelf op een foto. Ook worden er wel verbeteringen gemeld.

Zo staan er ook een kleine tweeduizend foto's op de beeldbank, die gemaakt zijn in de jaren 1934–1940 door een nog onbekende straatfotograaf en meestal weten we niet wie er op de foto's staan. Veelal stond die fotograaf zijn 'buit' op te wachten als men op z'n zondags gekleed naar de kerk ging. Na het overlijden van zijn moeder kwam Peter van Eijck een fotoalbum tegen met deze foto's waar wél namen bijstonden. Al deze foto's staan op de beeldbank.

Het moet niet gekker worden. Een Amerikaanse bezoeker van de beeldbank, Maria Kellam-Kelder uit de plaats Saint Peters, in de Staat Missouri in de Verenigde Staten meldt bij de foto met nummer hkb12821 " **Die foto is van mijn tante, Jo van Dommelen. Waar de foto precies genomen is weet ik niet**"

De bewuste foto werd gemaakt omstreeks 1938 en, naar nu blijkt, voor het postkantoor in de Stationsstraat. De gezinskaart leert dat Johanna van Dommelen in 1913 in Ambarawa (Ned. Indië) werd geboren en op de foto dus 25 jaar oud is.

Vooruitblik naar 2020

Lezingen in zaal Grand Café Rembrandt

16 jan.	Paul Spapens	Bijgeloof in Brabant
20 feb.	P. van Hees	Van jaarmarkt tot kermis
16 apr.	H.v.d. Eeden	Ons Jet en ons Zus
24 sept.	C. Slegers	Emancipatie van Brabant
22 okt.	P. Peeters	Bourgondiërs in Brabant
26 nov.	onbekend	lezing

Ledenvergadering

19 mrt. Algemene Ledenvergadering en uitreiking Heemkundepluim

Excursies

voorjaar kleine excursie

19 sept. grote bus excursie bestemming onbekend